

Підзвітність місцевих депутатів

○ Досвід звітної кампанії за 2019 рік

Миколаївська міська
рада

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Зміст

Вступ та методологія.....	4
Резюме.....	6
Практики звітування депутатів Миколаївської міської ради	7
Про «Атестацію депутатів місцевих рад»	11

Вступ та методологія

Громадська кампанія Атестація депутатів місцевих рад з 2015 року відстежує як місцеві депутати реалізують свої повноваження, а також надає зацікавленим місцевим депутатам сприяння в підвищенні рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності своєї діяльності. Атестація депутатів місцевих рад охоплює весь комплекс здійснення прямих повноважень місцевих депутатів в частині відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності, який піддається оцінюванню на основі об'єктивних показників.

Восени 2020 року будуть обрані нові скликання місцевих рад. Враховуючи завершення повноважень місцевих депутатів чинних скликань, організація місцевими депутатами звітних кампаній набуває особливої ваги в частині надання громадянам інформації, необхідної для оцінки ними діяльності своїх місцевих представників. Особливу вагу для громадян, вочевидь, мають звіти тих місцевих депутатів, які будуть боротись за депутатські мандати на місцевих виборах 2020 р.

Очевидно, що викликом 2020 р. є загальнонаціональний карантин, який може мати вплив на організацію звітів депутатів за 4-й рік повноважень. Атестація депутатів місцевих рад зацікавлена в тому, щоб безпекові заходи якомога менше обмежували демократичні практики та, відповідно, можливості громадян у взаємодії з обраними представниками в місцевих радах. Зокрема, з цією метою, експерти кампанії «Атестація депутатів місцевих рад» пропонували місцевим депутатам підготовлений для них огляд технологічних рішень, які можуть допомогти виконати свій обов'язок і прозвітувати перед громадою.

Враховуючі згадані передумови цей звіт присвячено огляду практики звітування перед громадою депутатів міської ради обласного центру за результатами четвертого року повноважень.

Основою для цього аналізу була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за 4-й рік повноважень, яка розпочалась наприкінці 2019 року. Кінцевою точкою оцінювання депутатської звітності є 31 липня 2020 року. Цей **звіт містить актуалізовану інформацію про звітування депутатів** в порівнянні з інформацією, яка надавалась в підсумковому оцінюванні за результатами 4-го року повноважень. Підсумки персональної діяльності депутатів місцевих рад за четвертий рік повноважень були оприлюднені в травні 2020 року. В частині оцінки звітування місцевих депутатів кінцевою датою було 30 квітня 2020 року. З підсумковими звітами за 4-й рік повноважень можна ознайомитись в розділі [Аналітичні звіти](#) на сайті Атестації місцевих депутатів.

В частині звітних кампаній місцевих депутатів цей звіт охоплює питання:

- Нормативно-правового та організаційного забезпечення звітування депутатів з боку міської ради;
- Загальних відомостей про депутатів, які виконали вимогу закону щодо звітування;
- Практик організації публічних звітів депутатами;
- Впливу карантину на організацію публічних звітів депутатами;
- Змістовного наповнення звітів;
- Забезпечення підзвітності використання коштів депутатських фондів.

Джерелами інформації для аналізу практик звітування місцевих депутатів виступали:

- офіційні сайти міських рад;
- персональні сайти депутатів та сайти партій;
- офіційні сторінки депутатів, фракцій та партій у соціальних мережах;
- повідомлення у засобах масової інформації щодо звітування депутатів;

- інформація, яку надавали депутати та їх помічники;
- відповіді на запити на публічну інформацію.

Резюме

Основна тенденція, яка характеризує діяльність депутатів за четвертий рік їх повноважень, є негативною, оскільки усереднені персональні оцінки депутатів є нижчими за аналогічні оцінки попереднього року. Значно вплинули на цьогорічні оцінки дисципліна щорічного звітування депутатами про свою діяльність перед виборцями.

На підставі закону України «Про статус депутатів місцевих рад» (ст.16) та Регламенту Миколаївської міської ради VII скликання ([ст.12](#)) депутат Ради періодично, але не рідше одного разу на рік, зобов'язаний звітувати про свою роботу перед виборцями територіальної громади міста Николаєва, відповідного виборчого округу, об'єднаннями громадян.

Так, за 2019 рік відзвітувалися та оприлюднили звіт лише 9 депутатів. З відомих причин незвітування інших депутатів – карантинні заходи, останній рік повноважень.

Тоді як аналогічний показник 2018 року кількісно складав 40 депутатів.

Є депутати, які не оприлюднювали звітів з 2017 року. Це Владислав Андрійчук, Олександр Гусев, Анатолій Дюмін, Тетяна Кучеревська, Світлана Кучкарова, В'ячеслав Апанасенко, Олександр Рєпін, Владислав Єнтін, Ростислав Філевський.

Повертаючись до звітування за 2019 рік, варто зауважити відсутність публічного висвітлення процесу звітування депутатами, не відповідність вимогам профільного законодавства змістовного наповнення звітів (жоден не відповідає повному переліку критеріїв). Ігнорування депутатами застосування онлайн-звітування перед виборцями (наприклад, такими могли б бути прямі ефіри у Фейсбук, інфографіки, презентації, інші доступні форми).

Проаналізувавши зазначені місця проведення звітувань та час (а в деяких звітах і не зазначені дати), припускаємо що звіти проводились камерно, без інформування широкого кола виборців про звіт або ж звіт сформовано сукупно на основі особистих прийомів депутатів, чергових зустрічей. Ці зустрічі зазвичай більше нагадують обговорення поточних проблем округу, міста в цілому але аж ніяк не звітування депутата перед виборцями округу.

Можливо, причина таких показників звітування у відсутності єдиної затвердженої форми звіту депутата про роботу (є лише форма повідомлення про проведене звітування), то доцільно розробити і затвердити його типову форму, яка включала б показники, що відповідають законодавству та Регламенту ради.

Таким чином, і складати, і аналізувати змістовність звіту буде простіше. До того ж, звіт роботи депутата за рік не може бути обсягом однієї неповної сторінки, як виглядають більше половини звітів за 2019 рік.

Про формування та використання коштів депутатського фонду інформації на офіційному сайті Миколаївської міської ради практично немає. Звіт про використання коштів, за яким у 2019 році їх витрачено на 95,6%, розміщений так, що пересічний користувач його не знайде. За досвідом наповнення сайтів міських рад інших міст обласного значення, доцільно інформацію про обсяги, напрями використання та причини невикористання коштів депутатського фонду у розрізі конкретного депутата розміщувати на персональних сторінках кожного депутата. Так, будь-який громадянин міста зможе ознайомитись з цією інформацією, чим й додатково забезпечується прозорість та відкритість депутатської діяльності.

Практики звітування депутатів Миколаївської міської ради

- **Нормативні та організаційні засади для звітних кампаній депутатів Миколаївської міської ради**

На підставі закону України «Про статус депутатів місцевих рад» (ст.16) та Регламенту Миколаївської міської ради VII скликання ([ст.12](#)) депутат Ради періодично, але не рідше одного разу на рік, зобов'язаний звітувати про свою роботу перед виборцями територіальної громади міста Миколаєва, відповідного виборчого округу, об'єднаннями громадян.

У Регламенті ради питання звітування депутатів врегульоване так (ст.12) :

«2. Рада визначає орієнтовні строки проведення звітів депутатів місцевої ради перед виборцями.

3. Як правило, звітування здійснюється протягом першого кварталу поточного року за попередній рік, якщо Рада не визначила інших термінів проведення звітів депутатів.

4. Для допомоги депутатам, до лютого кожного року керівництво Ради розробляє та подає на затвердження графік звітування, який після прийняття розміщується на офіційному веб-сайті міської Ради (<http://mkrada.gov.ua>), у розділі «Звітність», підрозділі «Звітування депутатів». Звітування відбувається протягом місяця та має завершитися до 31 березня року, наступного за звітним.

5. Звіт депутатів Ради повинен містити відомості:

1) про їх діяльність у Раді та в її органах, до яких його обрано, а також про його роботу у виборчому окрузі;

2) про присутність на пленарних засіданнях і засіданнях постійних та інших комісій Ради;

3) про прийняті Радою та її органами рішення, про хід їх виконання, про їхню участь в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень Ради, її органів, а також доручень виборців свого виборчого округу;

4) про роботу депутата з виборцями (особистий прийом громадян, надання матеріальної допомоги тощо).

6. Депутат Ради не пізніше як за сім днів повідомляє виборців про час і місце проведення звіту через розміщення відповідної інформації на офіційному веб-сайті Ради (<http://mkrada.gov.ua>), а також через місцеві засоби масової інформації або в інший спосіб.

7. Витрати, пов'язані з проведенням звітів депутатів Ради перед виборцями та їх зустрічей з ними, здійснюються за рахунок бюджету м. Миколаєва у межах затверджених на ці цілі видатків.

8. Депутат Ради інформує Раду та її виконавчі органи в письмовій формі про результати обговорення його звіту, зауважень і пропозицій, висловлених виборцями на адресу Ради та її органів, а також про доручення, надані депутатів у зв'язку з його депутатською діяльністю.

9. Звіт депутата Ради може бути проведено в будь-який час на вимогу зборів виборців за місцем проживання, трудової діяльності або навчання, а також органів самоорганізації населення, у разі якщо протокол зборів виборців містить не менше 100 підписів виборців відповідного округу, за яким обирався депутат. У разі отримання протоколу зборів виборців з вимогою про проведення звітування депутат не пізніше як за сім днів до дня звітування через офіційний веб-сайт Ради (<http://mkrada.gov.ua>) або в інший спосіб повідомляє виборцям про дату, час та місце проведення звіту.

10. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, керівники підприємств, установ і організацій державної і комунальної форм

власності зобов'язані сприяти депутатам Ради в організації їх звітів (зустрічей) перед (з) виборцями шляхом надання приміщень, інформаційних та інших довідкових матеріалів, необхідних депутату Ради, на прохання депутата Ради здійснювати інші заходи, пов'язані з проведенням його звіту (зустрічі) перед (з) виборцями, у тому числі сприяти оповіщенню виборців про час і місце його (її) проведення. Рішення з питань організації звітів (зустрічей) депутата з виборцями приймається на засіданні Ради.

11. Звіти і зустрічі депутатів Ради з виборцями висвітлюються засобами масової інформації.

12. Звіти і інформація про зустрічі депутатів Ради з виборцями публікуються на офіційному веб-сайті Ради (<http://mkrada.gov.ua>) не пізніше 5 днів з моменту проведення.»

Графіку звітування депутатів, який передбачений пунктами 2-4 статті 12 Регламенту, ні за 2018 рік, ні за 2019 рік не опубліковано на сайті міста.

Крім цього, Регламентом Миколаївської міськради, а саме п.7 ст.5, закріплено обов'язок депутата – не рідше одного разу на півріччя інформувати виборців про роботу Ради та її органів, про виконання планів і програм економічного і соціального розвитку, інших програм, бюджету, рішень Ради і доручень виборців. Проте самим Регламентом не визначено в якій формі це має відбуватись, чіткі строки інформування, сама процедура цього інформування не регламентована. Аналізуючи роботу миколаївських обранців за 2018-2019 роки, жоден з депутатів не здійснює такого піврічного інформування, згадок про це на офіційному сайті міста також немає.

Проаналізувавши розділи «Новини», «Миколаївська міська рада. Звітність» на сайті ради за 2019-2020 роки анонсів про публічні звіти депутатів не знайдено. Приміщення комунальної власності для проведення звітності надають за зверненням депутата, про це свідчать опубліковані звіти депутатів, в яких в розділі «Місце проведення» зазначаються приміщення комунальної власності.

- **Загальні відомості про звітну кампанію за результатами 4-го року повноважень**

Станом на 31 липня 2020 року на офіційному сайті Миколаївської міської ради опубліковані «відмітки про надання звіту» апарату ради лише у 8-ми депутатів. Інформація про звітування інших депутатів, напроти яких відсутня відмітка про надання звіту апарату ради знайдена лише на сторінці Артема Грозова у мережі Фейсбук, щодо інших обранців інформації не знайдено ні на сторінках депутатів у соціальній мережі «Фейсбук», ні на сайтах/сторінках осередків партій. На жаль, ситуація з моніторингом звітування депутатів, яка була в кінці квітня станом на липень не змінилась.

- **Організація публічних звітів депутатами**

Інформація про звітування за виконану роботу у 2019 році наявна про дев'ятьох обранців. Публічні звітні кампанії тобто ті, про які є інформація (оголошення про дату та час звітування) на сайті ради, у соціальних мережах, наявні фото з публічних звітувань миколаївськими депутатами не проводилась. На сайті ради не знайдено жодного оголошення/запрошення про звітування депутатів.

Фото із зустрічей з виборцями прикріпила до звіту лише одна депутатка - Наталя Горбенко.

Аналізуючи зміст інших опублікованих звітів можна зробити висновки, що депутати прозвітували на зустрічах у приміщеннях комунальної власності (школи, районні адміністрації), самі зустрічі більше схожі на обговорення поточних проблем округу, аніж звітування про виконану депутатом роботу.

Практика фракційного або ж партійного звітування миколаївськими депутатами у 2019 році не використовується. На нашу думку, варто було б розглянути таку можливість враховуючи карантинні обмеження, депутати могли б розповісти про роботу фракції/партії в раді та її виконавчих органах, таким чином хоча б мінімально проінформувати виборців.

- **Вплив карантину на організацію публічних звітів депутатами**

Порівнюючи процес звітування 2019 року з 2018 роком бачимо вражаючу різницю – дев'ять (16,6%), проти сорока відміток (74%) на сайті ради про надання звіту.

Третина депутатів минулого року все ж прозвітували публічно про свою діяльність.

При проведенні персонального оцінювання депутатів за 2019 рік, при особистому спілкуванні депутати посилались на неможливість звітування через введення карантину (більшість планували на останні тижні березня).

Протягом квітня – липня депутати не використовували і інших форматів звітування – онлайн-звітування, як мінімум публікації звітів на персональних сторінках у соціальних мережах, на сайті міста, публікації презентацій, інфографіки, інші способи продемонструвати результати своєї минулорічної роботи депутатами не застосовувались.

- **Змістовне наповнення звітів депутатів**

Олександр Бурганенко, Павло Зоткін, В'ячеслав Янков, Сергій Жайворонок, Наталія Горбенко, Сергій Кантор, Тетяна Казакова, Євген Римар і Артем Грозов провели публічне звітування, про що свідчить інформація із соціальних мереж (у деяких) та самих звітів. Оприлюднення звітів відбулося на офіційному сайті та у соціальних мережах.

Зміст переважної більшості оприлюднених звітів за весь період депутатської діяльності Миколаївської міської ради VII скликання є формальним та надається за максимально спрощеною структурою.

Згідно законодавства, звіт депутата має містити інформацію про:

- 1) роботу у виборчому окрузі;
- 2) про прийняті радою та її органами рішення;
- 3) про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний;
- 4) про персональну участь депутата в обговоренні, прийнятті та організації виконання рішень ради та її органів;
- 5) про виконання доручень виборців.

Отже, сам звіт та доповідь на звітній зустрічі має вміщати інформацію про результати роботи за рік.

Натомість жоден з опублікованих звітів миколаївських обранців не має усіх 5 –ти критеріїв, звіти мають формальний характер і не розкривають необхідної інформації.

Оскільки критично мала кількість депутатів надали апарату ради свої звіти для опублікування, ми проаналізували їх на наявність вищевказаних критеріїв:

- Наталя Горбенко надала відповідь на лист Управління апарату міськради, в якому оглядово повідомила що регулярно звітує перед виборцями по своєму

округу та свою роботу в раді та комісіях Ради, вказала питання які хвилюють виборців, фото із зустрічей з виборцями. Конкретної інформації по жодному із 5-ти пунктів звіт не містить, [звіт Наталі Горбенко](#);

- В'ячеслав Янков, повідомив що звітував протягом січня-лютого 2020 р. на особистих зустрічах на території виборчого округу, кількість виборців яка була на них присутні, найбільш актуальні питання та проблеми, висловлені під час зустрічей, кількість розглянутих скарг та заяв від виборців (без конкретизації проблеми), звіт [В'ячеслава Янкова](#);
- у звіті [Олександра Бурганенка](#) повідомлено дату звіту, кількість присутніх виборців, актуальні питання які обговорювались на зустрічі, тема скарг, пропозиції щодо покращення роботи міськради. Змістовно звіт більше схожий на звіт про проведену зустріч з виборцями, аж ніяк про роботу депутата за попередній рік;
- Сергій Жайворонко написав місце проведення звіту, без вказання точної дати, кількість виборців які були присутні, питання та проблеми які були висвітлені під час зустрічі, адресатів фінансової допомоги, кількість виборців які відвідали особистий прийом депутата, кількість розглянутих скарг, пропозиції щодо покращення роботи ради. Звіт [Сергія Жайворонка](#) не містить критеріїв звіту про роботу депутата за попередній рік;
- Павло Зоткін взагалі прозвітував у цікавому форматі – [опублікував пост на власній сторінці у Фейсбук](#), в якому додав фото та перелік об'єктів, не зрозуміло чи депутат особисто сприяв вирішенню питань по цим об'єктам чи це просто перелік виконаних робіт по даному округу;
- Сергій Кантор теж опублікував звіт, який більше схожий на звіт про проведену зустріч аніж за роботу депутата протягом попереднього року, звіт [Сергія Кантора](#);
- [Євген Римарь](#) у своєму звіті коротко, від руки зазначив про час і місце проведення звіту, питання які обговорювались під час зустрічі, кількість виборців які відвідали особистий прийом, пропозиції щодо покращення роботи ради;
- Звіт секретаря міської ради [Тетяни Казакової](#) найбільш з усіх опублікованих містить детальної інформації про роботу депутата, відповідає двом обов'язковим критеріям – про роботу на виборчому окрузі та про виконання доручень виборців;

[Артем Грозов](#) опублікував звіт лише у соціальних мережах у довільній формі.

Звітування про використання коштів депутатського фонду

Інформацію про витрачання коштів бюджету міста Миколаєва, які у 2019 році спрямовані на виконання доручень виборців за пропозиціями міського голови та депутатів міської ради розміщено на офіційному сайті Миколаївської міської ради, у розділі «Бюджет міста – Виконання-Інформація – Публічне представлення інформації про виконання міського бюджету м.Миколаєва за 2019 рік – Інформація про виконання міського бюджету за 2019 р. – [Інформація про витрачання коштів бюджету міста Миколаєва, які в 2019 році спрямовані на виконання доручень виборців за пропозиціями міського голови та депутатів ради](#)».

Такий довгий шлях пошуку необхідної інформації важко доступний пересічному виборцю, а також дана інформація не міститься в розділі присвяченому роботі депутатів, що спростило б пошук інформації.

Сама інформація міститься в ексель таблиці, де зазначена інформація про ПІБ депутата, призначення видатків згідно із пропозицією депутата, головний розпорядник бюджетних коштів, включено до бюджету (КЕКВ та загальну суму. грн), використано за 2019 рік, причини невикористання.

Так, до бюджету було включено 16 018 158 грн, а використано 15 314 379,90 грн (95,6%).

Не використали повністю кошти такі депутати:

- з причини неподання переліку об'єктів – В'ячеслав Апанасенко, Олександр Гусєв;
- через недостатність коштів – Лариса Веселовська, Кирило Горбуров ;
- з причини несвоєчасного подання або неподання підрядними організаціями відповідної документації – Сергій Карцев, Ігор Концевой, Сергій Мотуз, В'ячеслав Янков.

У жодному із опублікованих депутатських звітів не міститься інформації про використання коштів депутатського фонду, відсутній нормативно-правовий акт яким би було врегульовано процедуру звітування про використання коштів депутатських фондів.

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Для чого ми існуємо: Щоб підвищувати відповідальність депутатів місцевих рад та допомагати громадянам дізнаватись більше про їх місцевих обранців

На що ми націлені

- збільшення доступності інформації про всі аспекти реалізації повноважень місцевих депутатів, охоплених кампанією Атестація депутатів місцевих рад;
- покращення показників відповідності діяльності депутатів місцевих рад, охоплених кампанією, стандартам відкритості, прозорості, доброчесності, підзвітності;

Наша маленька історія:

Започатковано в 2015 р. в Одесі.

Апробовано в 2016 р. в 7-ми місцевих радах Одеської обл., включаючи Одеську міську та Одеську обласну.

З 2017 р. разом з партнерами кампанія реалізується в 8-ми обласних центрах;

З 2018 р. разом з партнерами реалізується в 15-ти обласних центрах та Києві.

Географія: Одеська область (загалом та міста Одеса, Ізмаїл, Рені, Білгород-Дністровський, Роздільна), Вінниця, Івано-Франківськ, Київ, Кропивницький, Львів, Луцьк, Миколаїв, Полтава, Рівне, Суми, Харків, Херсон, Хмельницький, Черкаси та Чернігів.

Що ми робимо в рамках ініціативи:

- Безперервне спостереження за діяльністю депутатів місцевих рад по показникам відкритості та прозорості, підзвітності та доброчесності;
- Персональна, виражена у доступному форматі оцінка річних результатів діяльності місцевих депутатів;
- Експериментальна перевірка здійснення прийому виборців місцевими депутатами;
- Буклети та онлайн-мапи для кожного залученого міста з актуальною та перевіреною інформацією про контакти місцевих депутатів, адреси та графік проведення прийому;
- Опитування експертів для збалансування оцінювання по об'єктивним показникам;
- Персональні рекомендації кожному депутату за підсумками спостереження та оцінки;
- Символічні нагороди найкращим депутатам;
- Щомісячне інформування про діяльність місцевих депутатів кожного міста;
- Інформаційно-просвітницькі заходи для молоді: дискусії та міні-квізи;
- Публічні: прес-конференції по результатам експериментальної перевірки здійснення прийому виборців, круглі столи для обговорення підсумків оцінювання;
- Створення та поширення реєстрів приватних інтересів 12 міських рад обласних центрів
- Навчання для депутатів з питань підвищення стандартів своєї діяльності

- Просування змін до нормативно-правових актів місцевих рад, які сприяють комплексному вирішенню проблем відповідальності місцевих депутатів
- Надання персональних консультацій місцевим депутатам з питань підвищення стандартів своєї діяльності

Сайт ініціативи

<https://attestation.in.ua>

Facebook:

[сторінка кампанії Атестації місцевих депутатів](#)

До кого звертатись:

Одеська область та реалізація кампанії в цілому

[Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України»](#)

Вінниця

[Громадська організація "Центр громадської активності "Результат"](#)

Дніпро

[Громадська організація «Інститут Громадської Експертизи»](#)

Івано-Франківськ

[Громадська Організація "Центр Політичних Студій](#)

Київ

[Антикорупційна платформа "Інтегриті ЮА"](#)

Кропивницький

[ГО «Асоціація політичних наук»](#)

Львів

[ОПОРА Львів](#)

Луцьк

[Центр Політичного Аналізу та Виборчого Консалтингу](#)

Миколаїв

[ГО «Агентство економічного розвитку»](#)

Полтава

[ГО «Полтавська платформа»](#)

Рівне

[ОПОРА Рівне](#)

Суми

[ГО «Центр суспільних досліджень»](#)

Харків

[ОПОРА Харків](#)

Херсон

[ХОГО Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень](#)

Хмельницький

[ГО «Хмельницька ініціатива»](#)

Черкаси

[Черкаська обласна організація «Комітет виборців України»](#)

Чернігів

[ГО «Агенція міських ініціатив»](#)